

1. számú melléklete

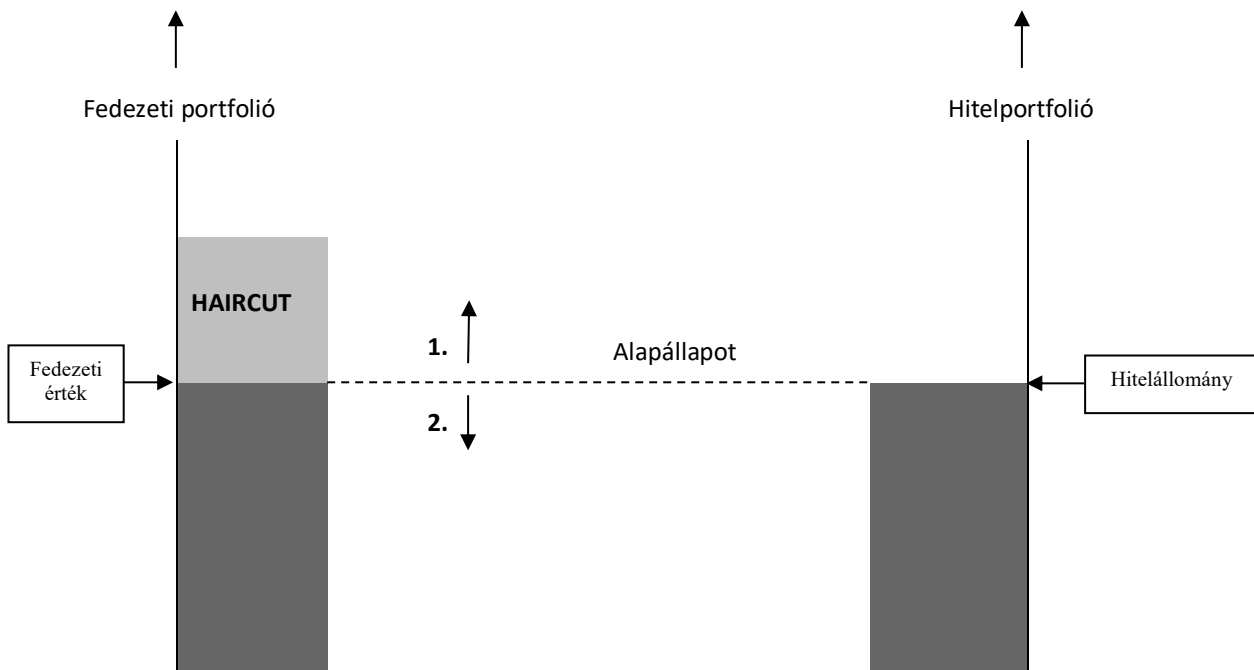
Budapest, 2022. október 3.

Tájékoztató az MNB fedezetkezelési rendszeréről

Az MNB fedezetkezelési rendszerében azt várja el, hogy a közvetlen résztvevő által nyújtott, jelen tájékoztató szerint számított és a Jegybank forint- és devizapiaci műveleteinek üzleti feltételeiben meghatározott fedezetállomány, valamint a Növekedési Hitel Program keretében nyújtott fedezet (a továbbiakban együtt: fedezeti portfólió) szolgáljon biztosítékkal az MNB-nek a közvetlen résztvevő fedezett hiteleiből eredő valamennyi összesített követelésére (hitelportfólió) (összevont fedezetértékelés). Így a napközbeni hitel, azonnali hitel és azonnali kiegészítő hitel, az O/N fedezett hitel, és egyéb fedezett hitelek fedezetét egy összesített módon számított fedezeti portfólió képezi. Az elfogadható fedezetek értékelésének módszertanát az MNB határozza meg.

A fedezeti portfólió fedezeti értéke, illetve a hitelportfólió nagysága naponta átértékelésre kerül (napi fedezetértékelés). Az MNB a nap végén (VIBER zárást és a monetáris eszköztár igénybevételét követően) összehasonlítja a hitelportfólió értékét a fedezeti portfólió fedezeti értékével. Pótlólagos, a Jegybank forint- és devizapiaci műveleteinek üzleti feltételeiben meghatározott fedezet bekérésére akkor kerül sor, ha a fedezeti érték az újraértékelt hitelügyletek értéke alá csökken (1. ábra).

1. ábra: A napi fedezetkezelési rendszer

1. Túlfedezettség (megszüntetését a közvetlen résztvevő kezdeményezheti)
2. Alulfedezettség: pótlólagos fedezetbekérés

A fedezetkezelési rendszer működésének leírása

A fedezet száma: J (ahol $j=1$ -től J -ig, és a j -edik fedezet értéke a t időpontban: $C_{j,t}$), amelyeket a közvetlen résztvevőnek I számú aktív oldali ügyletek (legalább egy napra véglegesen nyújtott likviditás, ide tartoznak az O/N és az ennél hosszabb lejáratú hitelek, a napközbeni nem!) biztosítékként kell nyújtania (ahol $i=1$ -től I -ig, és az i -edik ügylet értéke a t időpontban $L_{i,t}$). A hitelportfólió értéke és a fedezeti portfólió értéke között megkívánt összefüggés:

$$\sum_{i=1}^I L_{i,t} \leq \sum_{j=1}^J (1-h_j) * C_{j,t} \quad \text{[a továbbiakban: összefüggés (1)]}$$

ahol: C_j	az MNB értékelési módszerei szerint számított j-edik fedezet kiindulási ára (piaci árfolyam, hozamgörbe vagy a nagyvállalati követelés esetében annak névértéke alapján)
L_i	legalább egy napra véglegesen nyújtott i-edik jegybanki hitel felhalmozott kamattal számított értéke
h_j	a j-edik fedezetnél alkalmazott haircut mértéke (százalék)

Tegyük fel, hogy τ az átértékelések között eltelt idő. Az MNB esetében $\tau=1$ nap és az átértékelésre normál körülmények között mindig a nap végén (VIBER zárást és a monetáris eszköztár igénybevételét követően) kerül sor. A $t+\tau$ -edik időpontban a pótlólagos fedezet bekérése a következőképpen képzett különbségen ($M_{t+\tau}$) alapul:

$$M_{t+\tau} = \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau} - \sum_{j=1}^J (1-h_j) * C_{j,t+\tau} \quad (2)$$

Látható, hogy időközben az MNB a hiteleket is „újraértékeli”, így felszámítja a felhalmozott kamatot. Pótlólagos fedezet bekérésére akkor kerül sor, ha a fenti különbség pozitív értéket vesz fel.

Az **összevont fedezetértékelést alkalmazó** rendszerben:

- pótlólagos fedezet bekérésére akkor kerül sor, ha $M_{t+\tau} > 0$
- a fedezeti jelleg megszüntetésére, azaz a fedezeteken az MNB javára fennálló biztosítéki jog megszüntetésére (akár az értékpapírok MNB javára való zárolásának megszüntetésével - zárfeloldással - vagy a nagyvállalati követelés feletti jelzálogjog megszüntetésével) akkor kerülhet sor, ha $M_{t+\tau} < 0$.

Az értékpapírokon és a nagyvállalati követeléseken az MNB javára fennálló biztosítéki jog megszüntetése nem automatizált, ahhoz a közvetlen résztvevő közreműködése szükséges.

A közvetlen résztvevő jogosult az MNB javára óvadékba adott értékpapírok zárolásának megszüntetését kezdeményezni a KELER-nél, illetve a közvetlen résztvevő kezdeményezheti az MNB javára jelzálogba adott nagyvállalati követelések jelzálogból történő kivételét, azonban a zárolás megszüntetésére, a jelzálogból való kivételre kizárólag az MNB hozzájárulásával kerülhet sor. Az MNB zárfeloldást csak olyan mértékben engedélyez, hogy az összefüggés (1) (napközben - folyamatos rendelkezésre állás keretében - a napközbeni hitellel korrigálva) érvényben maradjon. Ezzel analóg módon: amennyiben fedezetbekérésre kerül sor, az MNB olyan mértékű pótlólagosan zárolandó összeget ír elő, hogy az összefüggés (1) újra teljesüljön.

Az összevont fedezetértékelést alkalmazó rendszerekben *a napközbeni hitel elérhető nagysága* (ha pozitív):

$$L = \sum_{j=1}^J (1-h_j) * C_{j,t+\tau} - \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau} \quad (3)^1$$

ahol: L napközbeni hitelkeret

A fenti kifejezés első tagját a fedezeti portfólió *fedezeti értékének* nevezzük.

Napvégi átértékelés

A jelen Üzleti Feltételek 2., illetve 2/a. mellékleteiben meghirdetett határidőig a közvetlen résztvevők értesítést kapnak a napközbeni hitelkeretről - azonnali hitelkeret, IG1-hitelkeret bontásban - és a BKR keretről (**BKR keretértékesítő**). Az MNB a BKR keretértékesítőben szereplő értékeket már az újraértékelt hitelekkel (a rendszer felhalmozza a kamatot) és a

¹ Ha a közvetlen résztvevőnek nincsen fedezett hitele, a napközbeni hitelkeret megegyezik a zárolt eszközök fedezeti értékével:

$$L = \sum_{j=1}^J (1-h_j) * C_{j,t+\tau}$$

fedezetek átértékelésével (az értékek már az új, következő értéknapi megadott frissített árfolyamon, állományokkal szerepelnek) számszerűsíti.

Amennyiben a közvetlen résztvevő az értesítőben minimum egyenleg előírást kap, a közvetlen résztvevő pótlólagos fedezet nyújtására köteles, amit az MNB külön is jelez. A közvetlen résztvevő bankszámla feletti rendelkezési jogának minimumegyenleg beállításával olyan mértékig kerül korlátozásra, hogy bankszámla egyenlege és a fedezeti portfólió fedezeti értékének együttes összege ne csökkenhessen a hitelportfólió értéke alá (teljesüljön a minimumérték-követelmény).

Azonnali hitelkeret

Az MNB az azonnali elszámolás működésének biztosítása érdekében az MNBtv. szerinti monetáris finanszírozás tilalmával érintett közszektorba tartozó szervezetnek nem minősülő BKR résztvevő számára szükség esetén, fedezet mellett hitelt nyújt (azonnali hitel). Az adott azonnali hitelkeret meghatározásakor az MNB a fedezeti-portfólió értékét csökkenti az IG1-hitelkeret és az azonnali hitel maximális díjának figyelembevételével. A fedezeti portfólió értékelésénél az MNB a fedezetértékelésben használt befogadási értékeket használja.

$$\text{azonnali hitelkeret} = \text{fedezeti érték} - \text{IG1-hitelkeret} - \text{azonnali hitel maximális díja}$$

Az azonnali hitel maximális díjának meghatározása

Az azonnali hitel maximális díjának figyelembevétele, a hiteldíj értékére biztosít fedezetet, 7 naptári napra (napok max. száma) és a hitelkeret maximális kihasználtságára. Ahhoz, hogy az azonnali hitel maximális díját megkapjuk, a fedezeti érték IG1 hitelkerettel csökkentett értékét (1 – azonnali diszkonttal) kell szorozni.

$$\text{azonnali hitel maximális díja} = (\text{fedezeti érték} - \text{IG1 hitelkeret}) * (1 - \text{azonnali diszkont})$$

Az azonnali diszkont értéke több tényező függvényeként áll elő.

- Futamidő: A napok száma a leghosszabb, potenciálisan előálló összefüggő bankszüneti (munkaszüneti) időszak hossza, ami egyben az azonnali hitel maximális elméleti futamideje.
- Azonnali hiteldíj: mértékét a [Hirdetmény](#) tartalmazza

Az azonnali diszkont értéke:

$$\text{azonnali diszkont} = \frac{1}{1 + \text{azonnali hiteldíj} * \frac{\text{napok max. száma}}{360}}$$

Az azonnali diszkont értékét 4 tizedes jegyre lefelé kell kerekíteni.

BKR Keretértésítő

Az MNB célja, hogy a BKR keretértésítőben minden olyan információt megadjon, ami alapján a közvetlen résztvevő ellenőrizheti a saját nyilvántartásában szereplő számokat, illetve maga is kiszámíthatja az éppen érvényes napközbeni hitelkeretet, illetve BKR keretet. A BKR keretértésítő a **következő információkat** tartalmazza:

- BKR keret,
- bankszámla záró állománya,
- IG1 hitelkeret,
- Minimumegyenleg
- azonnali hitelkeret
- egynapos fedezett hitel,

- egy napon túli fedezett hitel,
- lejárt kényszerhitel és hatósági átutalás
- hátralékos jegybanki követelések
- azonnali kiegészítő hitel
- zárolt azonnali (maximális) hiteldíj.

Fogalomtár

A jelen fogalomtárban nem szabályozott fogalmak esetében a Jegybank forint- és devizapiaci műveleteinek üzleti feltételeiben foglaltak az irányadók.

Fedezeti portfólió: a Jegybank forint- és devizapiaci műveleteinek üzleti feltételeiben meghatározott fedezet, valamint a Növekedési Hitel Program keretében nyújtott fedezet összesített állománya.

Haircut: az MNB által, a fedezetértékelés során alkalmazott kockázatkezelési eszköz (a kiindulási ár százalékában kifejezve). Mértéke (százalékban kifejezve): 100% - befogadási mérték.

Minimumérték: legalább az MNB-nek a közvetlen résztvevő hitelportfóliójából eredő mindenkori követelésével megegyező, a fedezeti portfólió fedezeti értékének minimális szintje, ami biztosítja az MNB hitelportfólióból eredő követelésének fedezettségét. Az MNB a pótlólagos fedezetbekéréssel minimálisan ennek a fedezeti szintnek megfelelő fedezetek biztosítását kéri, illetve a zárfeloldásnál csak akkora fedezet-felszabadítást engedélyez az MNB, hogy a fedezeti portfólió fedezeti értéke ne menjen ezen szint alá.

Minimumérték-követelmény: az MNB-nek a közvetlen résztvevő hitelportfóliójából eredő mindenkori követelésének fedezettségét biztosító feltétel, mely szerint a közvetlen résztvevő fedezeti portfóliója fedezeti értékének és a bankszámlája egyenlegének összege nem csökkenhet a közvetlen résztvevő hitelportfóliójának értéke alá.

Napi fedezetértékelés: az MNB a fedezeti portfólió és a hitelportfólió értékét² minden munkanapon újraértékeli. A fennálló hitel állományát vagy állományainak összegét összeveti a fedezeti portfólió fedezeti értékével (így figyelembe véve a haircutot is). Ha a közvetlen résztvevő fedezeti portfóliójának fedezeti értéke az újraértékelt hitelportfólió értéke alá csökken, pótlólagos fedezet bekérésére vagy hitel-visszafizetésre kerül sor. Amennyiben a fedezeti portfólió fedezeti értéke a fenti érték felett van, a közvetlen résztvevő jogosult a többletfedezetnek megfelelő mértékben a fedezeti jelleget megszüntetni.

---

² Ez azt jelenti, hogy az ügylet kezdetén az MNB nem kér fedezetet a kamatra, hanem a hitelt minden munkanapon újraértékelve, a névértékhez hozzáadja a felhalmozott kamatot.